

Onderwerp

Rekenkamerrapport BsGW

Voorstel

De aanbevelingen van de rekenkamercommissie naar aanleiding van het onderzoek naar de BsGW overnemen met inbegrip van de aanvullende aandachtspunten uit de bestuurlijke reactie brief van burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen.

Samenvatting

De rekenkamercommissies van een elftal Limburgse gemeenten hebben onderzoek verricht naar de kostenontwikkeling en efficiency van de Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschap (BsGW). De Samenwerking is verantwoordelijk voor een forse reductie van de kosten van belastinginning, maar kampt met toenemende proceskosten door bezwaarschriften tegen de aanslagen voor de onroerendezaakbelasting. Verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening is een streven van de BsGW, maar er zijn geen indicatoren om te monitoren. Voor gemeenteraden is het moeilijk om grip te krijgen op de BsGW. De rekenkamercommissies komen met aanbevelingen aan de BsGW om tot doel gestelde verbetering van de dienstverlening te monitoren, om een plan op te stellen tot matiging van de proceskosten en met gemeenten afspraken te maken over verbetering van de gemeentelijke sturings- en verantwoordingslijn. De raad wordt voorgesteld de aanbevelingen over te nemen.

Openbaarheid ☒ Openbaar ☐ Vertrouwelijk ☐ Geheim	Communicatie ☐ Anders, zie toelichting ☐ Geen	Raad ☒ Raadsvoorstel ☐ Anders, zie toelichting
--	--	--

Toelichting voorstel

Inleiding

De Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschap (BsGW) verzorgt voor 29 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg de gegevensverwerking, heffing en inning van gemeentelijke- en waterschapsbelastingen. In de gemeenteraden van een aantal aangesloten gemeenten is de behoefte gesignaleerd om meer inzicht en (financiële) grip te krijgen op de gemeenschappelijke regeling BsGW. De heffing van belastingen, de afhandeling van klachten en de financiële consequenties voor de gemeenten en waterschappen zijn relevante aspecten die alle inwoners raken.

De rekenkamer(commissie)s van elf gemeenten, waaronder Sittard-Geleen, hebben onderzoek gedaan naar de efficiency van de (BsGW). Het doel van het onderzoek is tweeledig:

1. Inzicht geven in de kostenontwikkeling en de ontwikkeling van de kwaliteit van de taakuitvoering en dienstverlening door BsGW.
2. Inzicht te geven in de mate waarin de gemeenten (college en raad) grip hebben op de ontwikkeling van de kwaliteit van de taakuitoefening, dienstverlening en de kostenontwikkeling van de BsGW.

Het rapport handelt voornamelijk over het door de BsGW gevoerde bestuur en de relatie met de aangesloten gemeenten. De posities van de deelnemende gemeenten zijn minder in beeld gebracht. In een aparte paragraaf gaan wij in op de realisatie van de uitgangspunten voor onze gemeente

Rapportage onderzoek rekenkamer(commissie)s

Het onderzoek richt zich met name op de strategische doelstellingen van BsGW, waarvan de belangrijkste zijn:

- Daling van de kosten voor deelnemers, onder andere door middel van uitbreiding van het aantal gemeentelijke deelnemers.
- Minimaal gelijkblijvende kwaliteit van dienstverlening en het vergroten van de efficiency.
- Het vergroten van de digitale dienstverlening en het verder optimaliseren van de werkprocessen.

Na een overzicht van algemene kenmerken worden achtereenvolgens behandeld de ontwikkeling van de kwaliteit van de taakuitvoering, de ontwikkeling van kosten van de BsGW, vervolgens komen de sturing en verantwoording aan de orde en het rapport wordt afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

De rekenkamers hebben veertien conclusies getrokken. Deze luiden kort samengevat: De financiële taakstellingen zijn gehaald. Bestuurlijk en ambtelijk wordt de meerwaarde van de BsGW onderkend. Bij raadsleden is het beeld minder eenduidig. De door de BsGW gestelde kwaliteitsnormen worden (nog) niet gehaald en de toename van proceskosten Woz is een bron van constante aandacht en zorg. De kaders voor de sturings- en verantwoordingsrelaties zijn toereikend en passend, maar het instrumentarium kan worden verbeterd. De mogelijkheden voor individuele deelnemers om invloed uit te oefenen op de koers van de BsGW zijn zeer beperkt. Het bij de Tweede Kamer aanhangige wetsvoorstel 'Versterking democratische legitimiteit gemeenschappelijke regelingen' brengt daar geen verandering in.

De aanbevelingen van de elf rekenkamer(commissie)s luiden als volgt:

1. Vraag aan het bestuur van BsGW om op korte termijn enkele kernindicatoren voor de kwaliteit van taakuitvoering en dienstverlening te ontwikkelen en voor te leggen aan het algemeen bestuur BsGW. De vervolgstap is om deze binnen een jaar uit te bouwen tot een volledige en samenhangende set indicatoren die relevant en adequaat zijn om als deelnemende gemeente de kwaliteitsontwikkeling te kunnen monitoren. Maak in het algemeen bestuur afspraken over de wijze waarop BsGW de deelnemers aan de hand van die indicatoren op overzichtelijke wijze periodiek informeert.
2. Vraag het bestuur van BsGW om binnen een jaar een overzichtelijk dashboard met relevante financiële informatie te ontwikkelen en betrek de gemeenteraden op een nader te bepalen wijze bij dat proces.
3. Vraag het bestuur van BsGW om actiever en gericht te communiceren met de gemeenteraden van de deelnemers, en evalueer dit (bijvoorbeeld in een gesprek) met elk van de gemeenteraden eind 2022.
4. Stel vóór het eind van het jaar in het algemeen bestuur een gezamenlijke strategische aanpak (van gemeenten en BsGW) vast om de proceskosten terug te dringen, inclusief een realistische kwantitatieve doelstelling. Evalueer deze aanpak in het algemeen bestuur een half jaar later.
5. Vraag het bestuur van BsGW om in 2022 een besluitvormingsproces in het algemeen bestuur te organiseren om keuzes te maken voor verdere harmonisatie van taken.
6. Maak als gemeenteraad waar nodig aanvullende afspraken met het college over versterking van de gemeentelijke sturings- en verantwoordingslijn.
7. Agendeer op korte termijn in het algemeen bestuur een bespreking van de samenwerking tussen dagelijks en algemeen bestuur, met als doel om te komen tot afspraken ter verbetering van het samenspel. Rapporteer hierover aan de gemeenteraden.

Wij stellen u voor in te stemmen met deze aanbevelingen. Daarbij vermelden we dat een gemeenschappelijke regeling verlengd lokaal bestuur is. De grip op een verbonden partij is minder dan die op de eigen organisatie. De BsGW doet veel moeite om de deelnemende gemeenten te informeren. In het vergaderjaar 2020-2021 heeft de BsGW, al dan niet door tussenkomst van het college, zeventien maal informatie aan de gemeenteraden gezonden. De rekenkamercommissies leggen in hun advisering de nadruk op meer doelgerichte informatie.

Reactie college Sittard-Geleen

Het college onderschrijft de aanbevelingen van het onderzoeksrapport. Daarnaast adviseert het college een drietal aanvullende aandachtspunten, namelijk :

- De voortgang en monitoring van de aanbevelingen van het onderzoek, het opstellen van een plan van aanpak met een reële planning;
- De afstemming met de deelnemers aan de GR die niet vanuit hun rekenkamer aan het onderzoek hebben deelgenomen;
- Een aanvullende aanbeveling om begrotingskaders af te spreken waarbinnen de BsGW gaat werken.

Onze commissie adviseert u deze aanvulling te onderschrijven. De volledige reactie staat op 68 t/m 71 van het bijlagenboek.

Effecten aansluiting Sittard-Geleen bij de BsGW

De aansluiting bij de BsGW was ingegeven door de noodzaak om te bezuinigen. De gemeenteraad heeft op 12 december 2013 het besluit tot aansluiting genomen.

In het raadsvoorstel wordt op termijn een forse besparing voorzien. De werkelijkheid overtreft deze verwachting. De kostenraming voor 2022 bedraagt bijna de helft van de kosten toen we nog zelf de uitvoering verzorgden.

Bedragen x 1.000 Euro	Prognose 2018*	Realisatie 2018**	Raming 2022***
Desintegratiekosten	353		
Bijdrage aan BsGW	1.335	1.181	1.540
Totaal	1.688	1.181	1.540
Kosten gemeentelijke uitvoering	3.006	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	1.318		

* Tabel in het raadsvoorstel Toetreding tot de BsGW d.d. 12 december 2013.

** Eindrapport rekenkameronderzoek BsGW. Bijlagen, p. 20 en 21.

*** Vastgestelde begroting 2022 en meerjarenraming BsGW d.d. 24 juni 2021,

In de meerjarenraming die begin juli 2022 aan de raad is toegezonden, lopen de kosten voor onze gemeente overigens op tot 1.686.000 euro in 2026.

In het factsheet Sittard-Geleen, opgenomen in het bijlagenboek van het rekenkamerrapport, is berekend dat de gecumuleerde voordelen voor onze gemeente zijn opgelopen tot 8.457.000 euro. In deze berekening zijn de desintegratiekosten niet meegenomen.

Financiën

N.v.t.

Voorstel aan Gemeenteraad	
Steller : Juke Vis Telefoon : 046-4778699 E-mail : jouke.vis@sittard-geleen.nl Raadsgriffie	
Voorzitter Commissie begroting en verantwoording I. Tillie	Griffier drs. J. Vis